

Co-funded by
the European Union

[Jaamacadda Folk]

FATIMA2

Manhajka safiirada
da'da yar ee
xuquuqul insaanka
iyo sinnaanta

[FATIMA2_Module 1.1]

FATIMA 2

*FATIMA 2: Förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck mot kvinnor genom projekt med social påverkan och ömsesidigt lärande som leds av unga män
Ref. 101095877*

*FATIMA2-projektet har samfinansierats av EU:s program CERV-2022_DAPHNE. Författarna har ensamt ansvar för innehåll och material. Europeiska kommissionen kan inte hållas ansvarig för något användande av informationen som finns däri.
(Finansieringsref. 101095877)*

Nuxurka

Module 1.1 Fahamka xuquuqda aadanaha	4
UJEEDOOYINKA BARASHADA	6
HAWLAHA	8
A1.1 Rabshadaha noloshayda	8
A1.2 Ixtiraam xuquuqdayda dumar ahaan	10
A1.3 Ku xad-gudubka xuquuqda	12
A1.4 Maskaxda ku saabsan iskaashiga ka dhexeeya dhowr maamul	14

MODULE 1.1 FAHAMKA XUQUUQDA AADANAHA

HAGAHA isticmaale

Qaybtan, ka qaybgalayaasha waxa laga filayaa inay kasbadaan/horumariyaan aqoon, xirfado iyo hab-dhaqan la xidhiidha xuquuqul insaanka ee dalkooda iyo qaab-dhismeedka shuruucda caalamiga ah. Ka dib markii ay dhammeeyaan koorsada, ka qaybgalayaasha waxaa laga filayaa inay awoodaan inay muujiyaan aqoonta iyo xirfadaha ku saabsan:

- Sharci (qaran, Yurub iyo caalami)
- Xuquuqda ubadka
- Xuquuqda dumarka
- Xuquuqda dadka loo geystay dulmi iyo dulmi la xiriira sharafta
- Adeegyada taageerada ama bixiyeyaasha adeegga ee la heli karo ee loogu talagalay dadka khatarta ugu jira rabshadaha iyo dulmiga la xiriira sharafta

Ka qaybgalayaashu waa inay muujiyaan rabitaankooda ah inay si firfircoon ugu wareejiyaan macluumaadkan bulshooyinka ay martida u yihiin, kuwa ka badbaaday rabshadaha iyo dulmiga la xidhiidha sharafta, iyo tan ugu muhiimsan, u beddelaan caadooyinka iyaga laftooda habdhaqan habboon.

Qaybtan waxa loo nashqadeeyey si xushmad buuxda leh oo kor loogu qaadayo:

- Axdiga Caalamiga ah ee Xuquuqda Dhaqaalaha, Bulshada iyo Dhaqanka ee 1966
- Axdiga Qaramada Midoobay ee Xuquuqda Carruurta ee 1989
- Axdiga Ilaalinta Xuquuqda Aadanaha iyo Xorriyadaha Asaasiga ah (sida lagu beddelay hab-maamuuska lambar 11 iyo No. 14, 1950)
- Axdiga Yurub ee 1996 ee ku saabsan jimicsiga xuquuqda ilmaha
- Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqda Aadanaha ee Qaramada Midoobay
- Axdiga Golaha Yurub ee ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubyada ka dhanka ah haweenka iyo rabshadaha qoyska
- Awaamiirta Midowga Yurub ee xuquuqda dhibanayaasha dambiyada

- Heshiiskii Hague iyo Xeerarka Brussels

GLOSSARY

Qaybtan waxa soo socda:

- "Talinta sharciga" (waxay khusaysaa dadka aan qaan-gaarin iyo kuwa qaangaarka ahba) ayaa qeexaya in shaqsiyaadka, dadka iyo mas'uuliyiinta ay waajib ku tahay inay adeecaan sharciga oo aysan ahayn falal aan loo meel dayin oo ay sameeyaan qof ama kooxo gaar ah.
- "Waalid" waxaa loola jeedaa qof leh mas'uuliyadda waalidnimo sida waafaqsan sharciga qaranka.
- "Carruur" waxaa loola jeedaa qof ka yar 18 jir.
- "Nidaamka cadaalada u saaxiibka ah" waxaa loola jeedaa nidaamyada sharciga ah ee dammaanad qaadaya ixtiraamka iyo hirgelinta wax ku oolka ah ee xuquuqda carruurta oo dhan heerka ugu sarreeya ee la gaari karo, iyadoo la tixgelinayo mabaadi'da hoos ku xusan lana tixgelinayo heerka qaan-gaarnimada ubadka iyo fahamka xaaladaha kiiska shakhsi ahaaneed. "Nidaamka caddaaladda ee carruurta" waa inuu noqdaa mid la heli karo, ku habboon da'da, dhakhso badan, daryeeli kara, la qabsanaya oo diiradda saaraya baahiyaha iyo xuquuqaha ubadka, ixtiraamna sharafta iyo sharafta nololsha gaarka ah iyo qoyska.
- "jinsigu" waxaa loola jeedaa doorarka, dhaqamada, dhaq-dhaqaaqyada iyo sifada ay bulshadu u aragto inay ku habboon yihiin haweenka iyo ragga.
- "Rabshadaha ka dhanka ah haweenka iyo gabdhaha" waa in loo fahamsan yahay xadgudub ka dhan ah xuquuqda aadanaha iyo nooc ka mid ah takoorka ka dhanka ah haweenka/gabdhaha, waxaana loola jeedaa dhammaan falalka xadgudubyada la xiriira sharafta ee u horseeda, ama ay u badan tahay inay horseedaan, jir, jinsi, dhaawac maskaxeed ama mid maaliyadeed ama silica, oo ay ku jiraan hanjabaadaha sida falalka, qasbida ama ka qaadida xoriyada, ha ahaato mid guud ama si gaar ah.
- "Xuquuqda Aadanaha" waa xuquuq aan haysano sababta fudud ee aan u jirno bini'aadmi ahaan - ma aha mid ay bixiso dawlad kasta. Xuquuqdan caalamiga ahi way ina wada khuseeyaan dhamaanteen, iyadoon loo eegayn dhalasho, lab iyo dhedig, qaran iyo asal, midabka maqaarka, diinta, luqadda ama xaalad kasta oo kale. Waxay u dhexeeyaan kuwa ugu aasaasiga ah - xaqa nololsha - iyo waxa nololsha ka dhigaya mid qiimo leh, sida xuquuqda cunto, waxbarasho, shaqo, caafimaad iyo xoriyad.
- "Xadgudubka sharafta laxidhiidha" waa nooc ka mid ah dambiyada ujeedadoodu tahay in la ilaaliyo caadooyinka guud iyo qiyamka ku xeeran fikradaha sida *sharafta*, *sharafta*, *xishoodka*

iyo *xishoodka* .Xaaladahan, "sharafta" waxay ka dhigan tahay qiyamka ninka shakhsi ahaaneed iyo xaqa ixtiraamka.

- "Maamulka bulsho-wadaaga" waxa loo tiriyaa ragga oo kaliya. Dumarku waa inay jidhkooda ka xishoodaan si ragga ku xeeran ay sharaf u helaan. Xishoodku waa wax caado u ah dhaqamada sharafta.

UJEEDOOYINKA BARASHADA

	Module/cutub	Ujeedooyinka waxbarashada		
		Aqoon	Xirfado	Mawqifyada
1	Fahamka xuquuqda aadanaha	Ka dib marka ay dhameeyaan cutubka, ka qaybgalayaashu waa inay awood u yeeshaan inay...	Ka dib marka ay dhameeyaan cutubka, ka qaybgalayaashu waa inay awood u yeeshaan inay...	Module-ku wuxuu higsanayaa inuu horumariyo dabeecadaha soo socda...
1.1	<p>Qalabka caalamiga ah ee xuquuqda aadanaha</p> <p>Walxo:</p> <p>Axdiga Caalamiga ah ee Xuquuqda Dhaqaalaha, Bulshada iyo Dhaqanka ee 1966</p> <p>Axdiga Qaramada Midoobay ee Xuquuqda Carruurta ee 1989</p> <p>Axdiga Ilaalinta Xuquuqda Aadanaha iyo Xorriyadaha Asaasiga ah (sida lagu beddelay hab-maamuuska lambar 11 iyo No. 14, 1950)</p> <p>Axdiga Yurub ee 1996 ee ku saabsan jimicsiga xuquuqda ilmaha</p> <p>Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqda Aadanaha ee Qaramada Midoobay</p>	<p>Aqoonso 4 heshiis oo caalami ah oo khuseeya dadka loo geystay ama halis ugu jira in loo geysto xadgudubyo la xiriira sharafta.</p> <p>Sharax ujeedada heshiisyada caalamiga ah.</p> <p>Sharaxaad ka bixi siyaabaha gabdhaha iyo dumarka asalkoodu yahay soo-galootiga lagu ilaalin karo ansixinta heshiisyadan.</p> <p>Faham xeerarka iyo mabaadi'da xuquuqda aadanaha, qiyamka ku hoos jira iyo hababka lagu ilaaliyo.</p> <p>Samee fahamka in xorriyadda iyo xuquuqdu ay sidoo kale ka mid yihiin waajibaadyo.</p>	<p>U fiirso marka qofka xuquuqdiisa aasaasiga ah lagu xadgudbo.</p> <p>Wax ka qabashada arrimaha/dhibaatooyinka la xiriira xuquuqda aadanaha ee bulshada dhexdeeda.</p> <p>La xidhiidh oo u dood xuquuqda aadanaha si guud iyo si gaar ah.</p> <p>Kiisaska ka qiimee aragtida aadanaha.</p> <p>Ka fiirso waxa uu yahay xadgudub.</p>	<p>Awood u leh inay ku raaxaystaan oo ay isticmaalaan xuquuqdooda iyo inay ixtiraamaan oo dhawraan xuquuqda dadka kale.</p> <p>Mas'uuliyadda iyo dhiirigelinta in la sameeyo isbeddel togan ama la abuurto isbeddel togan.</p> <p>Horumarinta xuquuqul insaanka nolol maalmeedka adiga oo tallaabo qaadaya.</p> <p>In la sameeyo wacyigelin ku saabsan xuquuqda qofka iyo baahida loo qabo in la ixtiraamo meelaha ay ku badan yihiin xadgudubyada iyo dulmiga la xiriira sharafta.</p>

	<p>Axdiga Golaha Yurub ee ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubyada ka dhanka ah haweenka iyo rabshadaha qoyska</p> <p>Awaamiirta Midowga Yurub ee xuquuqda dhibanayaasha dambiyada</p> <p>Heshiiskii Hague iyo Xeerarka Brussels</p>			
1.2	<p>Dacwadaha sharciga iyo xuquuqda carruurta ee xaalad qaran</p> <p>Walxo:</p> <p>Alaabooyinka sharciga ah ee qaranka ee la xiriira xadgudubka sharafta la xiriira</p> <p>Dacwadaha sharciga ah ee kiisaska xadgudubyada sharafta la xiriira ee ka dhanka ah haweenka iyo gabdhaha</p> <p>Adeegyada taageerada hablaha soo-galootiga ah iyo kuwa ka badbaaday rabshadaha sharafta la xiriira</p>	<p>Aqoonso agabka sharciga ah ee qaranka ee khuseeya xuquuqda dadka ay dhibaataadu soo gaartay ama halis ugu jira in loo geysto xadgudubka la xiriira sharafta.</p> <p>U sharax hababka sharciga qaranka kiisaska xadgudubyada sharafta la xiriira ee ka dhanka ah haweenka iyo carruurta.</p> <p>Ogow adeegyada taageerada kala duwan ee jira iyo shaqooyinkooda.</p>	<p>Faham sharciyada qaranka ee ku saabsan xadgudubka sharafta ku salaysan iyo xuquuqda carruurta.</p> <p>Baro qalabka sharciga oo ogow goorta la isticmaalayo.</p> <p>Abuur shabakado leh adeegyo taageero.</p>	<p>Ixtiraam qalabka sharciga oo baro dadka cawaaqib xumada xadgudub kasta.</p> <p>U dir dadka la kashifay ama khatarta ugu jira inay la kulmaan xadgudubka sharafta la xidhiidha adeegyada taageerada ee la heli karo.</p> <p>Ka warbixi kiisaska xadgudubka.</p> <p>Goob jooge fir fircoon - maaha in uu goob joog ka ahaado oo kaliya balse waxa uu samaynayaa oo qaadayaa tillaabooyin uu kaga hortagayo in ay sii xumaato.</p>

HAWLAHA

A1.1 Rabshadaha noloshayda

Magaca hawsha	Rabshadaha noloshayda
Hadafka	Si loo fahmo loona aqoonsado rabshadaha noocyadooda kala duwan
Sharaxaada	<p>Qaybta I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sharax in tani ay fursad u tahay ka qaybgalayaasha inay wadaagaan fikradaha iyo dareenka ku saabsan khibradaha shakhsi ahaaneed ee rabshadaha dadka dhexdooda ah, labadaba marka ay dadku ku xadgudbeen iyaga iyo marka ay rabshado u geystaan dadka kale. 2. Hubi in qof kastaa garanayo oo fahma xeerarka shaqada kooxda ka qaybqaadashada: in qof walba loola dhaqmo si xushmad leh, in qof kastaa waxa uu sheego ay yihiin qarsoodi, iyo in qofna aanu dareemin in lagu qasbay inuu sheego wax isaga/iyada ka dhigaya mid aan ku raaxaysanayn. 3. Ka bilow maskax gaaban oo maskaxeed (hab loogu talagalay in la keeno fikrado cusub si wadajir ah) oo ku saabsan ereyga "rabshad", tusaale; aflagaado, aflagaado, jeesjees, hanjabaad (koox, qoys, saaxiibo), garaacid ilmo ama garaacid / garaacid, kufsi, guur qasab ah, hanjabaad iyo wixii la mid ah. Qoraal ka dambeeya ama noocyada kale ee kaararka, xaashiyaha ama sabuurad cad ayaa loo isticmaali karaa in lagu qoro fikradaha la xiriira ereyga 'rabsho'. 4. Weydii qof kasta inuu ku qaato shan daqiiqo oo ka tarjumaya khibradaha shakhsi ahaaneed ee: <ol style="list-style-type: none"> a. Qof ayaa si xun ula dhaqmay iyaga. b. Waxay u dhaqmeen si xun qof kale. c. Waxay arkeen qof kale oo rabshad galay laakiin ma aysan soo dhexgelin. 5. Weydii tabaruceyaasha inay la wadaagaan waayo-aragnimadooda tusaale ahaan si ay kooxdu uga fikirto si wadajir ah. Ha kuu sheegaan waxa dhacay iyo sida ay u arkaan. Isku day inaad laba tusaale ka hesho qayb kasta (a, b iyo c). 6. Samee qoraalo kooban oo ku saabsan dhacdooyinka dusha sare ee sabuuradaha/boodhka cad. <p>Qaybta II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ku billow dood kooban oo ku saabsan guud ahaan hawshu iyo inay adag tahay iyo in kale, iyo sababta. Kadibna sii wad falanqaynta dhacdooyinka kala duwan. Tani waa in lagu sameeyaa kooxo yaryar oo ay ku jiraan 3-5 qof koox kasta.

	<ul style="list-style-type: none"> • Waa maxay sababta xaaladda gacan ka hadalka u kacday? • Maxaad u dhaqantay sidaad samaysay? • Sidee xubnaha kooxdu u dhaqmi lahaayeen duruufo la mid ah? • Sideed u dhaqmi kartaa si ka duwan? Kooxda inteeda kale wax talo ah ma hayaan? • Muxuu qof samayn karaa si uu uga hortago in dhacdadani dhacdo? • Dhanka (c), maxaad u soo faragelin weyday? • Ma jiraan sababo guud oo dhacdooyinkaas keenay mise dhamaantood waxay ahaayeen kuwo gaar ah? • Immisa dhacdo ayaa ka dhashay isfaham la'aan, imisa ayaa ka dhalatay qadhaadh iyo/ama xaasidnimo, imisa ayaa ka dhashay kala duwanaanshaha dhaqanka iyo caadooyinka, ra'yiga ama caqiidada? • Maxay dadku uga jeedaan ereyga "dulqaad"? Sideed u qeexi lahayd? • Ma inaan u dulqaadanno wax kasta oo ay dadka kale sameeyaan ama sheegaan? • Waa maxay sababta dulqaadku u yahay qiimaha ugu muhiimsan ee horumarinta xuquuqda aadanaha? <p>Haddii kale, halkii aad ka codsan lahayd inay ka fikirnaan waaya-aragnimadooda tallaabada (4) ee Qaybta I, waxaad ka dhigi kartaa inay daawadaan sheekada Fadema ama wax la mid ah (Sheekada Fadema ee Swedish): https://youtu.be/TR-37T-YD9M?si=dSgzkymm27Lu9cFO) ka dibna sii wad tallaabooyinka intiisa kale.</p>
Nooca dhaqdhaqaaqa	Jimicsi is dhexgal ah, shaqo kooxeed
Muddada	75 daqiiqo
Meel bannaan iyo agab	Meel raaxo leh, nidaamka dhawaaqa, qalimaan, warqad qoraal ah, sawir-qaade, qoraal-ku-dambeed, sawir-qaade muuqaal ah, desktop/laptop.
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> • Si loo horumariyo aqoonta iyo fahamka ku saabsan la kulmida rabshadaha iyo sababaha rabshadaha. • Si loo dhiirgeliyo horumarinta xirfadaha si wax looga qabto rabshadaha si wanaagsan. • Si loo horumariyo qiyamka ku saabsan dulqaadka iyo mas'uuliyadda.
Module	Fahamka xuquuqda aadanaha
Xigasho	Hawshan waxa ay Folkuniversitetet u samaysay mashruuca FATIMA 2

A1.2 Ixtiraam xuquuqdayda dumar ahaan

Magaca hawsha	Ixtiraam xuquuqdayda dumar ahaan
Hadafka	Aqoonsiga xuquuqda iyo xorriyaadka aadanaha
Sharaxaada	<ol style="list-style-type: none"> 1. U qaybi ka qaybgalayaasha kooxo shaqo (ugu badnaan 5 ka qaybgalayaasha koox kasta). 2. Sii hordhac kooban oo ku saabsan Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqda Aadanaha ee Qaramada Midoobay (ujeedada guud, dalalka ansixinaya). U isticmaal muuqaal gargaar ahaan, tusaale ahaan: https://youtu.be/nDgIVseTkuE?si=OZ4CnViEbqO2ofAs ama https://youtube.com/watch?v=4B96mfwCg7U. 3. U qaybi koobiyada hordhaca cadeynta koox kasta (hal nuqul ka qaybgale kasta). 4. Weydii ka qaybgalayaasha inay akhriyaan qoraalka. 5. Weydii ka qaybgalayaasha in ay ku qoraan qoraal ka dambeeya, kuwaas oo xorriyaadka iyo xuquuqul insaanka la dammaanad qaaday lana ilaalinayo sida ku cad bayaanka 6. Weydii kooxaha inay magacawdaan afhayeen si uu natiijada u soo bandhigo oo ku dhejiyo qoraalka ka dambeeya gidaarka. Af hayeenka ku xiga ee soo istaaga oo soo bandhigaya waa inuu ku lifaaqaa codsiyo la mid ah kii hore. 7. Wadahadalada ku saabsan khariidada ee laga sameeyay qoraalada ka dambeeya. <p>Qaybta ku dhawaaqista ay tahay in la isticmaalo waa:</p> <p><i>Dadka oo dhami waxay dhasheen iyagoo xor ah oo siman qiimaha iyo xuquuqda. Waxa loo hibeeyey caqli iyo damiir, waana in ay si beelnimo ah isula dhaqmaan.</i></p> <p><i>Qof kastaa wuxuu xaq u leeyahay nolol, xorriyad iyo ammaan shakhsi ahaaneed.</i></p> <p><i>Qofna looma geysan karo jirdil ama naxariis darro, si ka baxsan bini'aadantinimada ama xaqiraad ama ciqaab.</i></p>

	<p><i>Qofna laguma xad-gudbi karo faragelin sharci-darro ah oo lagu sameeyo gaar ahaanta, qoyska, guriga ama waraaqaha, ama laguma weerarro sharaftiisa ama sumcaddiisa.</i></p> <p><i>Ragga iyo dumarka qaangaarka ah waxay xaq u leeyihiin inay galaan guur waxayna heleen qoys iyada oo aan wax xaddidaad ah laga helin isir, dhalasho ama diin. Ragga iyo dumarku waa isku xuquuq marka ay is guursanayaan, xilliga guurka iyo marka la kala tago.</i></p> <p><i>Guurka waxa lagu geli karaa oo keliya ogolaanshaha xorta ah oo dhammaystiran ee lamaanaha mustaqbalka.</i></p> <p>https://www.coe.int/en/web/compass/the-universal-declaration-of-human-rights</p> <p>Xusuusin tababaraha: Baaqa caalamiga ah ee Xuquuqda Aadanaha ee Qaramada Midoobay ha lagu daabaco maqaallo. Waa inay koox kasta ka soo cadeeyaan 3 qodob. Tani waxay khusaysaa tallaabada (3). Dhammaadka layliga, waxaad siin kartaa dukumeentiga oo dhan. Iyada oo ku saleysan natiijooyinka (liiska), mid ayaa aqoonsan kara xuquuqda aadanaha iyo xorriyaadka asaasiga ah ee muhaajiriinta iyo haweenka qaxootiga ah ee bulshadooda ka mid ah ay ka warqabaan/la'yihiin.</p>
Nooca dhaqdhaqaaqa	Jimicsi is dhexgal ah, shaqo kooxeed
Muddada	45 daqiiqo
Meel bannaan iyo agab	Meel raaxo leh, miisas wareeg ah (doorbidayaa 2), xaashiyo sawireed, qalimaan dareeman, qoraalo ka dambeeya, koobiyada qaybaha khuseeya ee hordhaca cadeynta
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> • Aqoonta aasaasiga ah ee Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqda Aadanaha ee Qaramada Midoobay. • Kobcinta awooda lagu siinayo dhibanayaasha dambiyada iyo qoysaskooda macluumaadka ku saabsan ilaalinta iyo taageerada dhibanayaasha/badbaadayaasha dembiyada.
Module	Fahamka xuquuqda aadanaha
Xigasho	Hawshan waxa ay Folkunivarsitetet u samaysay mashruuca FATIMA 2

A1.3 Xadgudubyada xuquuqda

Magaca hawsha	Ku xad-gudubka xuquuqda
Hadafka	Aqoonsiga ciqaabta/ciqaabta ku xad-gudubka xuquuqda heer qaran
Sharaxaada	<p>Sharaxaad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U qaybi ka qaybgalayaasha kooxo shaqo (ugu badnaan 5 ka qaybgalayaasha koox kasta). 2. Hordhac ahaan u isticmaal mid ka mid ah fiidyowga soo socda: <ul style="list-style-type: none"> • https://vimeo.com/487425305 • https://www.youtube.com/watch?v=kHHxF6ahxEg&list=PLIjKE15RrVLdACTI9fRVczqS4y-mde1tw • https://youtu.be/TR-37T-YD9M?si=dSgzkymm27Lu9cF 3. Si kooban uga hadal xad-gudubyada xuquuqul insaanka sida dembi la xiriira xadgudubka sharafta, sida xaddidaadda, rabshadaha (jirka, nafsiga, maadiga, galmada, calaamadda, tusaale ahaan burburinta qof hantidiisa ama waxyeello u geysta xayawaanka qof kale), guurka khasabka ah iyo carruurta, gudniinka fircooniga ah, dulmi, hanjabaad, safarro dhaqan celin ah. 4. Weydii ka qaybgalayaasha haddii ay og yihiin wax ciqaab ah haddii ay ku xad-gudbeen mid ka mid ah xuquuqda dalkooda oo qor. 5. Ku xaddid dooda in ay ku xad-gudbiso gacan-ka-hadalka la xiriira sharafta. 6. Waydii ka qaybgalayaasha siday u arkaan ciqaabtan. Ma xaq baa (ku filan, aan ku filnayn, aad u adag)? 7. Weydii kooxaha inay magacawdaan afhayeen si uu natiijada u soo bandhigo oo ku dhejiyo qoraalka ka dambeeya gidaarka. Af hayeenka ku xiga ee soo istaaga oo soo bandhigaya waa inuu ku lifaaqaa codsiyo la mid ah kii hore. 8. Wadahadalada ku saabsan khariidada ee laga sameeyay qoraalada ka dambeeya.

	Xusuusin tababaraha: Baadh in sumcad-dilista ay dembi tahay macnaha guud. Haddii ay sidaas tahay, waa maxay qaar ka mid ah ganaaxyada? Ogsoonow in dhammaan dambiyada aysan daboolin qodobka xakamaynta sharafta, laakiin waa falalka dambiyada ee laga yaabo inay ka koobnaan karaan xakamayn sharafeed. Ka digtoonow inaad doodda ku koobin xad-gudub sharafeed, balse aad ku xad-gudbiso xuquuqda aadanaha ee qofka guud ahaan.
Nooca dhaqdhaqaaqa	Jimicsi is dhexgal ah, shaqo kooxeed
Muddada	45 daqiiqo
Meel bannaan iyo agab	Meel raaxo leh, miisas wareeg ah (doorbidayaa 2), sawir-gacmeedyo, qalimaan dareemo, qoraalo ka dambeeya, koobiyada qaybaha khuseeya ee hordhaca cadeynta.
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> • Aqoonta aasaasiga ah ee ku xad-gudbida xuquuqahaan waxay noqon karaan dembi uu ciqaabayo sharciga iyadoo ku xiran xaaladda. • In loo isticmaalo aqoonta la helay si loo baro dadka kale.
Module	Fahamka xuquuqda aadanaha
Xigasho	Hawshan waxa ay Folkuniversitetet u samaysay mashruuca FATIMA 2

A1.4 Khariidad maskaxeed oo ku saabsan iskaashiga ka dhexeeya dhowr maamul

Magaca hawsha	Khariidad maskaxeed oo ku saabsan iskaashiga ka dhexeeya dhowr maamul
Hadafka	Kor u qaadida isku xidhka ka qaybgalayaasha iyo kor u qaadida awoodooda ku lug lahaanshaha iyo ilaalinta wada shaqaynta wakaalado badan kiisaska xadgudubka sharafta laxidhiidha.
Sharaxaada	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ka qaybgalayaasha waxa loo qaybiyaa kooxo (tababaraha ayaa go'aaminaya inta kooxood ee la samaynayo iyadoo ku xidhan tirada ka qaybgalayaasha). 2. Koox kastaa waxay ka hadlaysaa isticmaalka qoraallada ka dambeeya waxayna buuxiyaan khariidadda maskaxda ee miiska saaran. Aag kasta, ka qaybgalayaashu waa inay tixraacaan daneeyayaasha muhiimka ah iyo ficillada ay gaadhi karaan ee wax ku biirin kara ama taageeri kara dhibanayaasha rabshadaha la xidhiidha sharafta. Halkan tababaruhu waa inuu xasuusiya ka qaybgalayaasha in tani ay tahay nooc rabshado ah oo ka dhici kara meel ka baxsan waddanka martida loo yahay, sidaas darteed waa muhiim in la xuso daneeyayaasha caalamiga ah. 3. Wakiil ka socda koox kasta ayaa soo bandhigaya khariidad maskaxeed oo iyaga u gaar ah oo ku duuba looxa. 4. Tababaruhu wuxuu abuura khariidad maskaxeed kama dambays ah wuxuuna soo koobayaa ra'yiga kooxaha isagoo isticmaalaya qoraallada ka dambeeya ee ay kooxuhu wax ku qoreen. <p>Talooyin ku socda barayaasha</p> <p>Ururada wadaniga ah iyo kuwa caalamiga ah ee Sweden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. GAPF (Weligaa ha ilaawin Pela iyo Fadime). Telefoonka: 0046700009328 2. Soo dhaweynta Linna. Telefoonka: 004687280055 3. Xuquuqda Haweenka (Haweenka xuquuqda). Telefoonka: 0046737286893 4. Somaya . Telefoonka: 004620818283 5. Maamulka arrimaha dibadda Sweden. www.swedenabroad.com 6. The Terrafen. Telefoonka: 004620521010 7. Xuquuqda Gabdhaha ee Bulshada (TRIS). Telefoonka: 0046102559191 8. Soo dhawaynta Taageerada RFSL. Telefoonka: 004620341316 9. Adeegga wada sheekaysiga taageerada "Jacaylku waa bilaash" (Badbaadi carruurta). stodchatt@rb.se 10. Soo dhawaynta siilka. Telefoonka: 004681236700 11. Soo dhawayntii Amel . Telefoonka: 004681236700 <p>Sidoo kale, barayaasha dalalka kale waa in ay aqoonsadaan hay'adaha wadaniga ah iyo kuwa caalamiga ah oo ku jira xaaladdooda oo ay bixiyaan liis daabacan oo ah mareegaha, lambarada</p>

	telefoonada iyo/ama tas-hiilaadka uu qof la xiriiri karo ama la xiriiri karo haddii uu ahaa dhibane xadgudub sharafeed ama yaqaan. dadka khatarta ugu jira in loo geysto xadgudub sharafeed.
Nooca dhaqdhaqaaqa	Jimicsi is dhexgal ah, shaqo kooxeed
Muddada	45 daqiiqo
Meel bannaan iyo agab	Meel raaxo leh, miisas wareeg ah, sawir-gacmeedyo, qalimaan dareen-ku-jiid ah, warqado xusuus-qor ah , xaashi xog ah oo ku saabsan iskaashiga ka dhexeeya mas'uuliyiin badan.
Ujeedooyinka waxbarashada	Sharaxaad ka bixi suurto galnimada wada shaqayn dhex marta mas'uuliyiin dhowr ah si loola dagaallamo rabshadaha la xiriira sharafta.
Module	Fahamka xuquuqda aadanaha
Xigasho	Hawshan waxa ay Folkuniversity u samaysay mashruuca FATIMA 2